
İKİNCİ OTURUM

Açılış Saati : 11.35

NEZİHİ DEMİRKENT— Toplantının ikinci oturumunu açıyorum.

Şimdi soru bölümüne geçmeden önce Sayın Eczacıbaşı, sonra Sayın Tanker beşer dakikalık konuşma yapacaklardır. Bu da az önce yapılan konuşmaları cevaplandırmak niyetiyle verilmektedir. Beşer dakikanın sonuna kadar soruları kabul edeceğimi belirtirim, ondan sonra sorularınızı kabul etmeyeceğim. O nedenle, bu süre zarfında lütfen sorularınızı iletiniz.

Buyurun Sayın Eczacıbaşı.

NEJAT ECZACIBAŞI (Türkiye İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası Başkanı). Sayın Başkan, beş dakika içine sıkıştırılmaya çalışalım.

Önce bendenizin 1975 yılında ve onu izleyen bir toplantıda Türk ilaç sanayinin bir sorunu yoktur dediğimi eleştirdiler. Ben bunu tekrar ediyorum efendim, sanayi olarak yoktur, sanayinin kendi için sorunu vardır ve halen de var, o da bu fiyatlar ve bu kâr oranları içerisinde geçim sıkıntısıdır veyahut da gelişme zorluğudur.

1970 yıllarında sorun yok dediğim sıralarda, 4 yabancı şirket Türkiye'de yatırım yaptığı halde, bu ülkede yaşanmaz deyip pııyı pırtıyı toplayıp ayrıldılar.

Bunun bir göstergesi olması lazımdı ve bunun üzerinde durulması belki gerekirdi iyi niyetle.

Sayın Tanker, benim iki soruma cevap lütfetmediler, belki bundan sonraki konuşmalarında onu ifade ederler. Fakat konuşmaları sırasında ısrarla şu sorun vardır, bunun cevabı herhalde olacaktır, şu sorun vardır, bunun herhalde bir cevabını bulmuş olacağız gibi hem soruları ortaya koydular, hem de cevap alamamaktan yakındılar.

Oysa biz her zaman cevaba hazırдық, bunu kendileri de biliyorlar. 14 Mayısın önce sık sık da temaslarımız oldu ve o iyi niyet toplantılarında kendilerine bu konuda ne kadar hazır olduğumuzu, emirlerinde olduğumuzu, soruları varsa cevaplandırmaya hazır olduğumuzu da kendilerine ifade etmişim. Toplu oldukları halde, yalnız kendilerine şahsen değil, toplu olarak teşrif etmişlerdi ve bu arzumuzu veyahut bu hazır olmamızı kendilerine anlatmışım.

Finansman giderlerine gelince; bundan önceki konuşmamda da ifade ettiğim gibi sanayi konuşuyorsak sanayinin gerçeklerini de konuşmak mecburiyetindeyiz. Siz finansman giderini koymayın, biz ilaçta bir indirim sağlayabiliriz, ucuzluk sağlayabiliriz demeleri maalesef gerçeklerle bağdaşmıyor. Bu da hesaplara dayanmayan, ama çok etkili o alkışlardan da gördük, ne kadar etkili olduğunu, laflarla bir yere gitmemizin mümkün olmadığını arz etmek isterim.

Şimdi eğer Türkiye'deki enflasyonu birlikişiler yoluyla, kendileri ya da kullanacakları birlikişiler yoluyla önce ilaçta indirmeleri mümkünse, ki bu toplumun içerisinde bir tek sanayi koludur bir sıra sanayi kolu içerisinde. Bu hizmeti bu memle-

kete de yapmalarını öneririm. Devlete de gidip uyarımlar. Çünkü devlet de bugün enflasyonu durduramama sıkıntısı içerisinde.

Memlekette enflasyon durmazken, bizim bu enflasyon kuralları dışında çalışmamız mümkün değildir, mümkün olmayana, burada çok güzel laflarla, etkileyici laflarla söylemek bizi hiçbir yere götürmez.

Eczacının halkla temasta olduğunu ifade ettiler. Biliyoruz, biz eczacılar kadar halkla temasta değiliz, fakat biz herhalde bugün bu toplumda yaşayan kişiler olarak iştirâ gücünü biliyoruz, halkın sıkıntılarını da biliyoruz, kendileri kadar biliyoruz, ama çaresiz kaldığımızı konuşmamın sonunda da ben arz ettim.

Sanayii zorlayamazsınız dedim, ekonomiyi zorlayamazsınız, kuralları olarak dedim ve bunun çaresi de başka ülkelerde bulunmuş dedim. Bu çaraları burada kullanalım önerisinde bulundum. Fakat kendileri bundan sonraki konuşmalarında herhalde onu ifade edeceklerdir.

Sonra 14 Mayıs Eczacılık Gününde bu fiyat artışlarının dehşeti içerisinde bir önlem yapmak gerektiğini gördüklerini ve bu önlem gayreti içerisinde de o sıralarda ısrarla gazetelere yansıyan tek tek odaların yaptığı toplantıların zaruri olduğunu ifade ettiler.

Nedir bu dramatik artışlar ve nasıl durduracaklar; ben onu çok önemle bekliyorum kendilerinden. Bize de çok yararı olur. Eczacının satamadığını biz satamayız, bizim satamadığımızı da biz istemeyiz. Binaenaleyh, bu önlemler yalnız eczacıya ve topluma değil bize de dönüp gelecektir, biz de bundan yararlanacağız. Bu önerileri tabii beklemek de bizim hakkımız.

Şimdi bu artışlar ekonomik kurallardan diyorum bendeniz, rakam veriyorum, menşei veriyorum.

İstanbul Ticaret Odasının fiyat endekslerine göre 1978-1988 arasındaki 10 yılda fiyatlar ayakkabıda 101, kömürde 95, tuzda 86, petrolde 85, zeytinde 68, sütte 63, beyaz peynirde 58 kat artmış. Bunlar zaruri gıda, toplumumuzun ihtiyacı olan gıda. Gazete fiyatı bile 10 yılda 79 kat artarken, zorunlu tüketim maddeleri arasında ilaca göre biraz daha az fiyat artışı gösteren bir tek madde var, o da ekmek, o da kontrol altında olduğu için ekmek, 10 yılda da 51 kat artmış, ilacın 57'sine karşın.

Kaya Beyin ifade ettiği gibi, ben kontrole taraftarım, niçin tarftarım; sıkıntılara rağmen taraftarım. Kontrol altında olduğumuz halde bize gene gazete sütunlarıyla gelen, bize atılan haberler arasında ilaçta kontrol yok deniyor. Bu kadar olanı da olmuyor diye söylemek gerçekten olumlu sonuçlara götüremiyor bizi.

Atril Dolven buyurdular. Sayın Hocamız bu işin uzmanı, hocası. Değişik endikasyonda olan bir ilacı nasıl olur da aynı isimde verirsiniz, karışıklıktan endişe etmez misiniz? Ben buna ek olarak haydi biz çok yanılıyoruz dedim, bir de yabancidan örnek verdim. Neden böyle ısrarla muhakkak bunlarda hatalıdır yoluna gidiyoruz acaba.

Gene bir ara dedilerki; "Ne yapalımki 16 ilaç, 16 ilaç, biz ancak örnek veririz" dediler.

Hayır efendim, öyle değil, yalnız 16 ilaç var da onun için. Çok araştırdıklarını ben tahmin ediyorum, araştırmalarının sonucu 16 ilaç Türkiye'de daha pahalı, 6 ilaç da ithal ilaç. Obürlerini de inceleyelim; inceledik, 1986 fiyatını almışlar, 1988 fiyatımızla bizi mukayese etmişler.

Araştırırsanız diyelimki var, fakat ben netice olarak bu endüstrinin nerede olduğunu, nasıl kâr ettiğini ifade etmeye çalıştım.

Benim sonunda, eğer Sayın Başkanımız müsaade ederlerse, ben bu toplantının daha olumlu olacağını hem tahmin etmiştim, hem de temenni etmiştim. Fakat biz oraya gitmedik, gitmediğimiz takdirde bir önerim olacaktı, şimdi gitmediğini görerek ben bu öneriyi müsaade ederlerse sonunda arkadaşlarımın da kabulünü bekleyerek yapmak istiyorum. O zaman zannederim toplumumuzda böyle ileri geri atışmalar sü-tunlarda birbirimize lakırdı etmeler ortadan kalkmış olacaktır.

NEZİHİ DEMİRKENT— Çok teşekkürler Sayın Eczacıbaşı.

Efendim. Sayın Eczacıbaşı'nın önerisi konusunda sorulara cevap verirken o hakkını kullanabilirler, ona mani bir durum yok. Busebeple, ben kuralları uygulayarak

gene Sayın Tanker'e diyorumki, 5 dakikalık bir zamanda Sayın Eczacıbaşı ve Sayın Turgut'a cevapları vererek sonra sorulara geçelim.

Buyurun Sayın Tanker.

PROF.Dr.MEKİN TANKER (TEB Merkez Heyeti Başkanı)– Teşekkür ederim efendim.

Efendim, başka yok diyorlar, bunlar diğer örnekler, getirebildiklerimiz kadarıyla daha var, ama zamanımız tabii elvermiyor, bunları ben arkadaşşıma bırakayım.

Şimdi Sayın Eczacıbaşı'nın iki sorusu var, ona cevap vereceğim.

Birisi, derlerki, "sağlık alanında başka tedbirler aldınız mı, başka konularla uğraşıyor musunuz, yoksa yalnız fiyatla mı uğraşıyorsunuz?"

Tabii öyle değil, elbetteki çok değişik alanlarda çalışmalarımız var. Bizim faaliyet raporlarımız 800 sayfa civarındadır, ben tekrar birer tane göndereceğim, eğer incelerirse hangi alanlarda çalışmalarımızın olduğu daha iyi anlaşılır.

Tabii buraya bir şey getirmedik, onun için burada veremiyorum, ancak Kayseri Eczacı Odası Başkanı arkadaşımın bir faaliyetlerine ait küçük bir örneği var, onu ben taktim edeyim Sayın Başkan.

"Genel sağlık sigortası tek çıkar yoldur, siz bu konuda ne yaptınız" diyorlar.

Genel sağlık sigortası hakkındaki bizim görüşlerimiz de yayınlanmıştır, açıktır, raporlarımızda da vardır, o da bellidir. Genel sağlık sigortasından pek bir şey anlamıyoruz biz. Niye anlamıyoruz;

Anayasa diyorki; Devlet koruyucu hekimliğe önem verecektir, tedavi edici hizmetler arkadan gelir.

Genel sağlık sigortası devlet tarafından ortaya atıldı, ama koruyucu hekimlikle ilgili değil, bir,

İkincisi; Genel sağlık sigortası bir güvence biçimi değilki, ilacın bir finansman kaynağı. Bu başka bir şey, yani tek başına yeterli bir şey değilki genel sağlık sigortası, nasıl olur da bu işlerin bütün çözümü olur.

Bir gün beraber oturalım, hakikaten genel sağlık sigortasını uzun uzun görüşelim. Şimdi bu 5 dakika içerisinde bir şey yapmak imkânım elbetteki yoktur.

Sayın Kaya Turgut derki; tabloyu göstererek; "Dolar fiyatlarını yanlış söylüyorlar, eski rakamları, onun için bu bir yutturmacadır."

Sayın Turgut benim sitilime cevap vermek istedi, benimsediğini anlıyorum.

Yalnız, o rakamları ben Sayın Müderrisoğlu'nun İzmir'deki konuşmasından almıştım, belki yanlış almış, ben bilmiyorum, ben o rakamları oradan aldım, yalnız son günün rakamlarını yazdım. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Şimdi Artril Dolven meselesinde de, tabii bu iki ilaç aynı endikasyonda. Yani farklı endikasyonda gösteriliyor, ama aynı etken madde. Nasıl oluyor aynı etken madde bir kutuya girince farklı endikasyon, öbür kutuya girince farklı endikasyon gösteriyor; onu anlamak imkânı yok elbette.

Şimdi bir noktayı söylemek istiyorum. Hep deniyorki gazete sütunlarına niye gidiliyor; gazete sütunları kötü bir yer değilki, çok iyi bir yer. Yani kamuoyu nasıl oluşacak, gazete sütunlarında oluşacak.

Yalnız, bizim amacımız gazete sütunlarına bunlar değil, Türk ilaç sanayimiz için övgü dolu lafları söyleyelim, bu fiyat meselesinde de şu tedbirler ortaklaşa alındı diyebilelim. Biz bunun özlemi içindeyiz. İnşallah bunu günün birinde ortaya getireceğiz, elbirliğiyle, anlayış içinde topladığımız zaman.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (Alkışlar)

NEZİHİ DEMİRKENT— Teşekkür ederim Sayın Tanker.

Hatırlatmak isterim, Sayın Tanker konuşmasını iki dakika önce bitirdi. İki dakika daha konuşma hakkınız var.

PROF. DR. MEKİN TANKER (Devamla)— Teşekkür ederim efendim, yeterli.

NEZİHİ DEMİRKENT— Efendim, şu ana kadar 7'si Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyetine, 21'i İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikasına, 3'ü Başkanlık Divanına veya iki tarafa, 1'i de geçersiz, imzasız, sıfatsız bir soru kâğıdı var. Bunu iptal ederek, ben önce iki tarafın da cevaplandırması gereken soruları okuyayım.

"İlaç Endüstrisinin ve Türk Eczacıları Birliğinin ortak bir sorunu ilaç fiyatlarındaki artış olduğunu algıladık. Her iki kurum sorunları bildiğine ve farklı açılardan aldıklarına göre, sağlık sorunları açısından niçin müşterek çalışmalara girilmiyor, yani tüm sağlık kuruluşlarıyla birlikte sorunların çözümüne gidilmek isteniyor mu?"

Soruyu soran İstanbul Dişhekimleri Odası Genel Sekreteri.

Ben bu sorunun muhatabı değilim, vakta iki tarafa da birden sorulmuş, ama ben zannediyorumki iki taraf da böyle bir arzu içinde olduklarını konuşmalarında beyan ettiler. Bunlara ilave edecek bir şey olduğunu zannetmiyorum, ama ilave etmek istiyorsanız edebilirsiniz.

Buyurun efendim.

PROF.DR. MEKİN TANKER (TEB Merkez Heyeti Başkanı)—Tabii, katılıyoruz efendim.

NEZİHİ DEMİRKENT— Buyurun efendim.

NEJAT ECZACIBAŞI (İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası Başkanı)— Efendim, bu temenniye katılmakla beraber bunun sonucundan bendeniz maalesef kuşkuluyum. Çünkü, bu tür çalışmalara biz başladık.

Bu temenniye yürekten katılırım elbette, keşke bundan önce de bu tür çalışmalarımız olsaydı, bu tür çalışmaların olması için çalışmalar yapmıştık bildiğiniz gibi. O toplantılardan sonuç almadığımız için çok katılmakla beraber bendeniz sonuçlarından maalesef endişeliyim, kuşkuluyum.

NEZİHİ DEMİRKENT— Efendim, bir başka soru;

"İlaç hammadde, ilaç sanayii ve diğer kişi, müesseseler tarafından ithali hususunda bir farklılık var mıdır, varsa bunların olanakları nedir?"

Bu durumu nasıl yorumluyorsunuz?

Eczane, Hastane gibi kurumların üretkenliğini ağırlaştırmak amacı var mıdır bu olayda?

Diğer kuruluşların hammadde ithali işine girmelerinin engellenmesinde bu geçerli midir?"

Bunun da muhtemel fiyatların muhtemel düşüş endişesi de var mıdır?" diye soruluyor.

Bu da iki tarafa birden sorulduğu için ben cevaplamak durumunda değilim.

Bu konuda bir şey söylemek istiyor musunuz efendim.

KAYA TURGUT— Zannedirim yanlış anlama var bu işte.

Birincisi Türkiye'de ticaret serbesttir, herkes ilaç hammaddesini bir eczacı mesul müdür göstererek, koşullara uyarak Sağlık Bakanlığından izin alarak getirebilir, herhangi bir sakınca yoktur. Dolayısıyla bir engelleme diye bir şey bahis konusu olamaz. Herhalde burada yanlış bir durum var.

NEZİHİ DEMİRKENT— Lütfen sorunuzu açıklayıcı olarak yeni şekilde sorunu-
zu yazılı olarak tevcih ediniz efendim.

Bir başka soru, bu birazcık da bana yönelik;

"İlaç fiyatlarının arttırılması hususunda muhatap yalnızca ilaç yapımcıları değil, Bakanlık temsilcilerinin de burada bulunması gerekmektedir." deniliyor.

Doğru olabilir, ama taraflar burada kendi aralarında bir mutabakata vardılar ve bu açık oturumu yönetmek görevini lütfettiler bana verdiler.

Bakanlıktan bir temsilcinin bulunup bulunmaması hususunda taraflarca bir ısrar olmadığı için ben böyle bir girişimde olmadım. Hata ettimse kabahaat bende, eğer hata etmedimse sevap bende olsun, ama bir de Bakanlık temsilcisi burada olsaydı herhalde bir saatte ona söz hakkı vermek gerekirdi, o da sizin biraz daha burada fazla terlemenize yol açardı.

Hükümetin ekonomik modeli burada tartışma olarak gündeme getiriliyor ve en büyük hakem bizleriz diyor sayın eczacı arkadaş.

Katılıyorum, ama bir ilave de daha bulunmak istiyorum. Burada en büyük hakem sadece eczacı değil, eczaneden alış veriş eden kişiler de var bu işin içinde...
(Alkışlar)

Efendim şimdi müsaade ederseniz önce 7 soruya cevap vermek üzere Sayın Tanker'e söz vermek isterim, ama Sayın Eczacıbaşı tetkik buyurdularsa soruları sırayı bozmayalım, çünkü o 21 sorunun bir kısmı doğrudan doğruya Sayın Turgut'a yönelikti, ama soruları tetkik edenler var ise o arkadaşımıza da söz verebiliriz.

Buyurun Sayın Eczacıbaşı.

NEJAT ECZACIBAŞI (Türkiye İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası Başkanı)
Şimdi benim gördüğüm sorulara yanıtlarım;

Burada arkadaşımız; "Madem Sovyetler Birliğine ilaç satılıyor, bir indirim yapılıyor mu?" diye soruyorlar.

Hayır efendim, indirim yapılmıyor, Türkiye'deki fiyatlarla da satılmıyor, daha üstün fiyatlara satalıyor.

"4 yabancı firmanın memleketi terketip gitmesi; acaba bu yararlı mı, zararlı mı?"

Onun tartışmasını galiba burada yapmak hem uygun değil, hem doğru değil, yeri de değil. Ancak ben şu noktayı vurgulamak istedim.

İlaç endüstrisi en karlı yatırım diye başlık atıldı bundan bir süre önce. Öyle olmuş olsaydı, şimdi siz tasavvur eder misiniz, adam yabancı bir ülkeye gitmiş, tabii para kazanacağım diye gitmiş, yatırımını yapmış, burada çalışılmaz diye toparlanıp gitmesi bir endikasyon değil mi sorusuyla da bitirmiştik ifadem.

Burada Penos ile ilgili bir soru var. Ben tabii işlerin o kadar ayrıntılı, işlerin, hesapların içinde olmadığını taktir buyurursunuz, keşke olacak yaşta olsaydım. Hemen arada arkadaşlarıma sordum ve aldığım yanıt şöyle;

Gene incelemeye bağlı, ne zaman emrederse o soruyu soran arkadaşımız, ilgilendiğine göre herhalde incelemek isteyecektir. Yalnız öyle değil, tam aksine daha fazla indirim yapılmış sonucu çıkmış hesaplardan. Lütfen tetkik buyurun, ben burada bunu size ayrıntılarıyla izah edecek durumda olmadığını lütfen taktir buyurun.

Artril ve Dolven; şimdi arkadaşlarım, siz tam tıbbın içinde değilsiniz, ama tıbbı çok yakınsınız. Bir ürünün endikasyonları değişik olduğu taktirde, onun isminin aynı olmamasını siz de eczacı olarak raftan aldığınız zaman hasta size ilacı sorduğu vakit verebilir misiniz. Dozu azaldı diye ilacın ismi değiştiriliyor deniyor.

Endikasyonu azaldığı için, yani azamla bir formül, onun için başka ülkelerden de örnek verdim, başkaları da bunu böyle yapmış.

- Çünkü bizde biliyorsunuz batı yapınca daha bir değerli olur ve ben de batıdan bir örnek arz ettim, batıdan da değil de, Amerika'dan, Amerika daha da böyle teknolojiye ileri diye görülüyor.

Efendim ben bu kadarını tetkik edebildim, diğer soruları tetkik edip öyle cevap arz edeyim.

NEZİHİ DEMİRKENT— Teşekkür ederim.

Buyurun efendim.

KAYA TURGUT (Türkiye İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası Temsilcisi)— Efendim önce bir iki noktada açıklama getirmeyi istirham ediyorum.

Birincisi, Sayın Tanker rakamları Ali Beyden aldığını söylemişlerdi, kendi beyan ettikleri ile Ali Beyin verdiği rakamlar arasında mübânenet var. Bu zannediyorum TEB dergisinde de çıktı. Lütfen eczacı arkadaşlarım bir daha kontrol etsinler, Ali Bey mi hatalı söylüyor, Mekin Bey mi hatalı söylüyor, tetkik buyurunuz efendim.

Buyurun bunu Mekin Bey.

PROF. DR. MEKİN TANKER (TEB Merkez Heyeti Başkanı)— Var bende efendim.

KAYA TURGUT (Devamla)— Verdiğiniz rakamlar yanlış da.

PROF.DR. MEKİN TANKER (TEB Merkez Heyeti Başkanı)— Hayır, değil, ama şurada tartışmalım.

KAYA TURGUT (Devamla) — Şimdi diğer bir nokta da, Sayın Domaç ifade buyurdular. Daha evvel yazılarımı okumuştum, ancak şimdi herhalde o günden bugüne kadar epey tetkik etmişlerdir zannediyorum.

Yoğunlaşma ve tekelcilik ayrı şeylerdir, bir kere bunu kendisine Sayın Karalar burada herhalde öğretebilirler.

NEZİHİ DEMİRKENT— Bir dakika efendim.

Siz size sorulan sorulara cevap vereceksiniz...

KAYA TURGUT (Devamla)— Ufak bir saptama idi.

İkincisi, Fransa'da şu kadar firma şu kadar alır, Türkiye'de çok daha fazla alır deniyor.

Şimdi bakın, Türkiye'de bir kere bir Sağlık Bakanlığının veyahut da Hükümet politikası olarak bugüne kadar gelen baskılardan dolayı Türkiye'de yabancı sermaye gelişmemiştir, dolayısıyla lisanslar altında bazı firmalar üretim vermiştir.

Dolayısıyla, yoğunlaşma gibi görülen şey aslında iğreti bir elbisedir. Bilfarz en büyük grup Sayın Eczacıbaşı'nın grubu, yüzde 11,64 alıyor. İkinci bendenizin grubu, 10,55 payı.

Şimdilik tekelcilik vesaire baktığınız zaman, bir endüstri kolunda iki tane üç tane firma her şeyi paylaşır. Örneğin lastik gibi, örneğin elektrik ampulü gibi, örneğin otomotiv sanayii gibi; bunlarda tekelcilik vardır veyahut da devlet tekeli vardır, ama ilaç endüstrisinde en büyük firmanın 11 dir. 11'in olduğu yerde tekelcilikten bahsedilemez.

Ayrıca, Sayın Eczacıbaşı 21 firmanın burada imalatını yapıyor. Bendeniz 9 firmanın. Eğer onlara da böylecek olursanız, Sayın Eczacıbaşı ile benim durumum bildiğiniz gibi öyle ilk şu kadardı bu kadardı olmuyor. Ben size söyleyeyim.

En büyük firma Roche 9,26, ikinci gelen 5,46, üçüncü gelen 4,86 dördüncü 4,77, ilk beş 28,79.

Ayrıca da Türkiye'deki firma adedi az, yani illa suni olarak Fransa'da olduğu gibi 400'e , 500'lere mi çıkaralım, o zaman daha şey olur.

Bir diğeri de müstahzar tekeli; şimdi bir numaralı müstahzar Alfasilin diye dediler de dördüncüye de düştü, nazar değdi herhalde, 2,31 payı. İkinci müstahzarın payı 1,99; hangi tekelcilikten bahsediliyor arkadaşlar...

Bana gelen suallerde ikitanesi var, birisi kolay, o bakımdan hepsine, birincisi değil de hepsi de aynı şey, diyorlarki arkadaşlarımız;

Önce baş tarafına cevap vermek isterim;

"Türkiye'de ilaç endüstrisi kârlı bir yatırım alanı mıdır?"

Değildir, eğer öyle bir şey olsaydı Koç da, Sabancı da Tekfen de, diğer büyük gruplar da ilaç sanayiine girerlerdi, oysa girmediler. Artı, yabancı sermaye de girmedi dikkat ederseniz 1960'lardan sonra, gelen iki tanesi buraya bir büro olarak geldi, ilaç üretimini gene bizlerle yaptırıyor. Bunlardan bir tanesi temsil ettiğim Abbott, burada büro açtı, gelmiyor, bu atmosferde hiç kimse gelmez, hiçbir şekilde ilaç sanayinin karı da cazip edici bir seviyede değildir.

4 sual aynı, diyorlarki;

"Sen bu kadar şikâyet ediyorsun, nasıl oluyor da bu kadar düşük kârla böyle 50 firmanın içine giriyorsun milyarlarla ifade edilen holdinge ulaşıyorsun."

Şimdi Arkadaşlar, Sayın Mekin Tanker zannediyorumki 5 bin, 6 bin, 7 bin eczacı içinde Profesör olan ender insanlardan biri, Merkez Heyetinin de başına geçen ender insanlardan biri. O nasıl oluyorsa veyahut Sayın Nezih Demirkent yüzlerce, binlerce gazetecinin arasından nasıl Gazeteciler Cemiyeti Başkanı oluyorsa ben deniz de öyle oluyorum, bunun tarifi yok. (Alkışlar...)

Kusura bakmayın, kısa kısa geçiyorum. (Karşılıklı konuşmalar)

NEZİHİ DEMİRKENT— Efendim, müsaade edin, ben buradan yöneteceğim toplantıyı, herhalde siz oradan yönetmeye kalkarsanız o zaman işin sonunu alamayız.

KAYA TURGUT (Devamla)— Şimdi bir diğer soru şu şekilde;

"Yaklaşık 3 aydan bu yana ilaçlarda fiyat artışı yok. Bugünkü fiyatlarla acaba ilaç endüstrisi bugün zararına mı çalışmaktadır, üretici firmaların bu nedenle batması söz konusu mudur?"

Devam ederse batar.

Şimdi bakın benim altı aylık bilançomu size okuyayım arkadaşlar.

46 milyar cirom var, 46 milyarın içinde kârım 2,8 milyar. Eğer bunu ortalamaya vurursanız yüzde 6'dır.

Ayrıca bunun 2 küsür milyarı benim diğer müesseselerime yaptığım imalattan geliyor. Onları da düşecek olursanız bu 2,27'ye iniyor, onu da geçelim. Ben aşağı yukarı 9,5 milyarlık ihracat yaptım, bir arkadaşımız sormuş vergi iadesi dahil mi falan diye, o da dahil.

Ayrıca kilo başına 10 dolar da pirim alırım, Ampisilin, Amoksilin ve Sefaliksine de o da dahildir, artı tüketim hammaddelerinin yüzde 75'ini de ben kendim üretirim. Onun da biliyorsunuz fiyat kontrolü yoktur, serbesttir. Bütün bunlara rağmen bilanço buradadır, her arkadaşına da açıktır, gönderebilirim. Zaten ihbarları sayesinde de 8-10 defa kontrolden geçtik bu sene.

Şimdi Sayın Demirkent, ben burada keseyim de diğer soruları tetkik edeyim.

NEJAT ECZACIBAŞI (Türkiye İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası Başkanı) — Efendim bir arkadaşımız;

"Mademki ilaç yatırımı kârlı değil, nasıl oluyor da bu kadar isim içerisine giriyorsun?" diyorlar.

Evet bu kadar işin bir kısmı ilacı sübvansede ediyor.

"Siz sanayicisiniz, gençlere ne öğüt verirsiniz?" diyorlar.

Benim vereceğim öğüt, ilaca girmeyin. (Gülüştürmeler)

Çünkü, arkadaşlarım beni, ilaç fabrikasındaki müdürlerim beni hep eleştirirler, neden girdiniz bu işin içerisine derler. Yoğun bir sorunlar içinde çalışan bir endüstri, üstelik töhmet altında kalan bir endüstri. Onun için beni eleştirirler, ne yapalım, mesleğimiz diye girdik.

Arkadaşlarımızdan bir tanesi, gene gazete haberleriyle; benim soyadımı değiştirip bu Eczacıbaşı değıldir, buna Nejat Ferit diyelim demişti hatırlarsanız.

Bir arkadaşımız; "Acaba kârlı olmayan yatırımları devletin kârlı yatırımları firmaların yapmasını mı istemektedir?"

Kârlı olmadığı için yapmaz ve kârlı olmadığı için de özel teşebbüse bırakmıştır. Yoksa yapardı bittabi.

"Kredi faizleri maliyetlere eklendiğine göre ve bunu da sonuç olarak halk ödediğine göre ve her an ilaç Türkiye'de üretilebilir mi sorusuna evet dendiğine göre bugün önemli bazı ilaçların, örneğin Largactil ve Kumadinin neden üretilmediğini yanıtlar mısınız?"

Şimdi efendim Kumadin denen ilaç yalnız Amerika'da eğitim görmüş doktorlar tarafından yazılır, Avrupa'da eğitim görmüş doktorlarımız buna itibar etmezler, hatta karşısında olurlar zaman zaman.

Yalnız ben bunun üretilmediğini değil, üretildiğini biliyorum. Arkadaşlarım burada, onlara soralım, Kumadin üretimi var mı?... Üretiliyormuş.. ("Benim eczanemde yok" sesleri)

Demekki arkadaşlarımızın gene incelemesine bağlı olacak bu, ben de bakınız sualiniz karşısında cevabınızı arkadaşlarıma danışmadan veremedim.

KAYA TURGUT (Türkiye İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası Temsilcisi)—Efendim, Denizli Eczacı Odasından bir arkadaşımın sorusu;

"İlaç maliyetleriyle ilgili açıklama yaparken ekonomik tablosunu basit hesaplamalarla çizip ilaç maliyetlerine yansımaya gerektiği söylendi. Tabii bu enflasyonist ortamda, acaba Türkiye'mizde bu ekonomik ortamda sanayici olarak toplum sağlığıyla ilgili olarak bu konuda halka daha yakın olup Türk Eczacıları Birliğiyle çözüm getirmeyi düşünmezler mi?"

Bir sorunuza değiniyor, bence ilaçların pahalı olması, ucuz olması, fiyatların sık sık değışmesi vesaire; bunlar işin aslında gösterikismi. Çünkü Türkiye'de yaşayan her insan ilaç fiyatlarının niçin arttığını az buçuk bilir. Niçin enflasyon dendiğı zaman fiyatların arttığını vesaire bunları bilir, bilmemek mümkün değil.

Konu şu; insanların bakış açısını değıştirmek kolay değil. Şimdi 1961'de bil-farz ben yabancı sermayenin bir numaralı düşmanıydım ve o zaman Eczacılar Birliği Merkez Heyetindeki arkadaşlarımız da, Memduh Bey de buradadır, elbirliğiyle Allah Allah diye saldırdık, ama 1961 senesiydi, sene 1981, bunun yanlış olduğunu gördük.

Burada çünkü en büyük sakatlığı gene yerli sanayi çekiyor. Türk eczacılık camiası çekiyor. Çünkü ilaç sanayiinin tabanı eczacı. Bir ilaç sanayicisinde eğer bir parçacık

kafa varsa, birazcık değil çok daha; eczacının ve eczanenin her açıdan mükemmel olmasına çalışır, bunun mümkün değil karşısında olması, mümkün değil.

Bilfarz bugün kalkıp eczacının sağlam olması lazım, çünkü varsa benim eğer param kasam, içindeki servet, içindeki çek hepsi eczacının. Ben eczacıya karşı nasıl olurum.

Sürşarj dendiği zaman, niçin önce sanayici koştu, niçin peşine koştu, taban. Şimdi tabanı temsil ettiğini iddia eden arkadaşımız, kalkıp bir diyaloga girmezse, girilen her nokta bize aylar seneler sarfettirirse; böyle diyalog olamaz, tek taraflı diyalog olamaz.

Bir zamanlar biliyorsunuz çarşaf çarşaf yok liste çıkardı. 4-5 ilacı defalarca çıkardı, yapmıyorum kardeşim, ben bırakalı 4 sene olmuş. Şimdi bu zorluklar karşısında gayet tabii ki ne kadar iyi niyet sahibi olursanız olun, ne kadar arzuyu dolu olursanız olun diyalogu sağlamanız mümkün değil.

Dolayısıyla bu zaten, en başta da söyledim o hikâyeyi, şimdi herkes dinliyor, sebep de bu.

Şimdi iki arkadaşımız da galiba şunu söylüyor;
"Kurumlara yapılan yüksek iskontoyu nasıl açıklıyorsunuz?"

Şimdi arkadaşlarımız gayet iyi hatırlayacaklar, eczaneler toplu alış yapan kurumlara yüksek, yüzde 25'lere yakın iskontoalar yaparlardı. Bilahare ne oldu, bunun camia için iyi olmadığını, uygun olmadığını ve bunun zarar getirdiğini anladık ve Türk Eczacıları Birliği zannederim ki kurumlarla belli bir iskontonun üstüne çıkmamayı sağladı.

Niçin yapıyordu bu arkadaşlarımız; ekonomik nedenlerle, satışlarını arttırmak için veya daha başka sebeplerle, para toplamak için.

Şimdi ilaç endüstrisinde ihalelerin bir başkadır anlamı. İhalelerde iki amaç güdersiniz.

1. Hastane ambalajı verirsiniz. 1 milyon tablet, 2 milyon tablet, 10 milyon tablet 10 milyon kapsül; bunun fiyatıyla 16 kapsülün fiyatı aynı olmaz zaten.

2. Yine arkadaşımız veriyor, bir Sefelosporin derivesi; bunun fiyatını biz indirdik yarıya, karşınızda gördüğünüz arkadaşınız indirdi, çünkü ilacımı yeni veriyorum, yeni tutturacağım, oraya girmem lazım.

İhalelerdeki amaç, bir taneyle iki taneyle değil, binler, onbinler, yüzbinler, milyonlarla; dolayısıyla fiyatlar aynı değil.

Dün bir arkadaşımız, şimdi kendisinden izin aldım söyleyeceğim, İkibine Doğru Mecmuasını bilmiyorum okudunuz mu, iki fiyat; Türkiye'deki ilaç Amerika'daki ilacın 20 misli. Arkadaşımız herhalde bir hata yapmış, perakende KDV'li fiyatı kapsül sayısına

bölmüş bir rakam koymuş, Amerika'daki hastane ambalajının fiyatını almış. Amaçlar ve şeyler yanlış.

Kaldığı, o fiyatların üzerine depocunun ve ayrıca da diğer bazı unsurların da geldiği, deklere edilen fiyat hakiki değildir, ben zaten kendilerine önümüzdeki hafta vereceğim. Yani ihalelerdeki fiyat bambaşka unsurlar taşır.

Bir diğer konu da; Tanıtım ve finansman giderleri konusudur;

Arkadaşlar, bunu iddia eden arkadaşla gülmek lazım. Finansman giderleri maliyet içinde olmayacak; olacak şey değil. Arkadaşımız burada bunu 500 kişiye söyleyebiliyor, alkış da alıyor, çok enteresan.

Pazarlama giderleri, tanıtım giderleri; bir kere ilaç tanıtımı sadece götürüp eşanasyon vermek, işte doktoru kandırmak değildir. Tanıtımın ve reklamın veyahut da propagandanın iki amacı var.

1. Türkiye'de ve dünyada hekimler bilgi kaynağıdır. İlaç endüstrisindeki yenilikleri diğer hastanelerde vesairede vuku bulan klinik denemeleri götürür, doktora izah eder, özellikle bizim gibi gelişmekte olan ülkelerde hekimin ne literatürü, ne yenilikleri takip edecek ne gücü, ne de imkânı vardır. Bir kitap bir doktorun bir aylık maaşını alamaz.

Sadece bunu götürüp efendim, mesela Efes Otelinde yemek verildi; işi bu kadar basite alırsanız ya bu meslekten değilsiniz veyahut da hiç ilaçla ilişkiniz olmamış demektir.

Bir diğer arkadaşımızın, İstanbul Dişhekimleri Odası Başkanı Sayın Gülümser Koçak'ın suali; diyorlarki,

"Sağlık bir bütündür, 101 Soru. 101 cevapta izlediğimiz kadarıyla öyle düşünülmemiş. Türkiye'de onbini aşkın dişhekimimiz vardır ve bunların hastalar için ilaç grupları vardır.

Anketinizde bu topluluk niçin yef almamış ?

10 bin kişiye, öteki uzmanlara koyulmaz sanıyoruz."

Ben şahsen özür dilerim, maalesef dişhekimliği ilaç endüstrisinde biraz sapa kalmıştır. Ben çok girmek istedim bu sahaya, fakat beceremedik, yani her sahaya kolay girilmiyor.

Ben özür diliyorum, bir eksiklik olduğunu da kabul ediyorum, inşallah daha büyük gayretli arkadaşlar çıkar bu sahaya girer, ama gözardı edilmiş değil, imkân.

"2. Türkiye'de yerli ve yabancı firmaların gerçek anlamda araştırma laboratuvarları var mı?

Özel durumlarda araştırma için kurumlar faydalanabiliyorlar mı?"

Buna cevabım maaleseftir. Ne yerli, ne yabancı firmanın burada büyük çapta, gerçek anlamda araştırma laboratuvarı yoktur.

Bir ortamki, enflasyonist ortamda biz fiyat artışını, pazarlamayı azaltmayı, finansmanı maliyetten çıkarmayı düşünüyoruz; bu araştırmanın A'sını Türkiye'de daha uzun seneler göremeyiz, özür dilerim.

Sayın Akın Özbaş. Altıncı Bölge Samsun Eczacı Odası Genel Sekreterinin birinci suali budur, zannediyorum, onun cevabını da böylece vermiş oluyorum.

İkinci suali; "İnkişafı idare edilen bir sanayi dalında araştırmaya yüzde 0,71'lik bir fon ayrılırken, reklam ve tanıtıma yüzde 20,7 fon ayrılması nasıl değerlendirilmektedir?"

Bir kere reklam ve tanıtıma yüzde 20,7 diye bir olay yok, arkadaşımız herhalde yanlış bilgilendirilmiş. Araştırmaya ayrılan yüzde 0,71'lik bir fon da benim değildir, Sayın Tanker'indir, ona sorulsun lütfen.

PROF. DR. MEKİN TANKER (TEB Merkez Heyeti Başkanı)— Hayır, Devlet Planlama Teşkilatının raporunda...

KAYA TURGUT (Devamla)— Hayır Sayın Mekin Tanker'in raporudur.

PROF. DR. MEKİN TANKER (TEB Merkez Heyeti Başkanı)— Devlet Planlama Teşkilatından alınmıştır.

NEZİHİ DEMİRKENT— Karşılıklı konuşmayınız lütfen.

KAYA TURGUT (Devamla)— Eczacı Asım Tamer Bey arkadaşımız; "Rusya'ya 20 milyon dolarlık ihracatı..."

Yapıldı değil, yapılmak üzereyiz diyoruz, yapılacaktır.

"... Ayrıca İngiltere'ye ihracat yapıldığından söz edildi. Acaba ihraç edilen ilaçların birim fiyatı ne kadardır? Birkaç örnek verebilir misiniz."

Örnekleri vereyim, Amoksilin Trihidrattır ve Tagamettir. Türk Lirası olarak hatırlamam mümkün değil, ama Amoksilin 20 tona yakın ihraç ettiğimizi söyleyebilirim.

Vergi iadesi alıyoruz, demin söyledim, aynı şeyi tekrarlayacağım. Vergi iadesinden başka destekleme pirim fonu da alıyoruz.

Sayın Adnan Ülkü Beyin soruları bana gelmiş, ama Sayın Eczacıbaşı'nın; "1950 lira satış fiyatı Linkosin Ampülü 1459 satış fiyatı Linkosin Ampul 700 lira;

920 lira Garamisin 80'lik ampülü 500 liraya nasıl satabiliyorsunuz?"

Şimdi müsaadenizle Nejat Bey taraf ama ben gene söyleyeyim. Bu fiyatlar serbest bırakıldığı zaman olacak olayı yansıtıyor. Biliyorsunuz iki üç sahada büyük harp var ilaç sanayiinde. Hani anlaşıyorduk falan diye oligopol yapıyla birlikte anlaşılır fiyatları kırmayız diye arkadaşlar söylerler.

Şimdi bilfarz şöyle ben meseleyi koyayım; Ampisilin konusunda iki tane firma vardır, iki firma anlaşsa, ki anlaşmak mümkün değildir serbest rekabet ortamında. Bugünkü cirolarınız da, kârlarınız da bir misli artar. Buradaki eczacı arkadaşlarımızdan buna hayır diyebilecek bir arkadaş var mı? ("Var" sesleri)

Niye, söyle?

NEZİHİ DEMİRKENT— Efendim, lütfen karşılıklı konuşmayınız.

KAYA TURGUT (Devamla)— Efendim, diyalog sağlamakta büyük yarar var.

ADNAN ÜLKÜ (TEB Merkez Heyeti Üyesi)— Efendim, bu suale müsaade ediniz cevap vereyim.

NEZİHİ DEMİRKENT— Efendim sonra cevap verirsiniz.

KAYA TURGUT (Devamla)— Teşekkür ederim, bende başka soru kalmadı.

NEZİHİ DEMİRKENT— Teşekkür ederim.
Buyurun Sayın Eczacıbaşı.

NEJAT ECZACIBAŞI (Türkiye İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası Başkanı)—
"1982-1987 yıllarında ilaç üretiminde bir artışın olmaması, ilacın halk tarafından alınmaması anlamına mı gelmektedir?"

Evet, ihtiyaca göre üretildiğine göre bu sorunun cevabı kendi içinde zannederim. 1982-1987 yılları arasında ilaç üretiminde bir artışın olmaması, ben olmadığını da bilmiyorum, bu oldu 1982-1987 arasında.

KAYA TURGUT— Efendim, ünite olarak söylüyorlar,

Şimdi şöyle söylemek lazım; Her yıl ilaç üretiminde, yani ünite satışları artacak diye bir tabir olamaz, yoktur böyle bir tabir.

Özellikle 1982 yılındaki, biliyorsunuz 1981'e kadar olanda Türkiye'de büyük bir döviz darboğazından dolayı talep boşluğu, yani talep var, ama arz yok. Dolayısıyla büyük bir arz boşluğu vardı, nitekim benim müessese olarak satışlarımızın ünite adedi itibarıyla en yüksek olduğu 1981 ve 1981 yılından halihazır 1988'den yüzde 25'e yakın noksandır ünite satışları, 1981 yılında darlıktan çıkma dolayısıyla eczane raflarına ve depolara büyük miktarda üretim arttı, dolayısıyla 1982 rakamları geçerli, doğru bir rakam değildir, aldatıcı bir rakamdır, ondan sonraki seneler zaten azala azala girmiştir ve geçen sene ile bu sene arasında da yüzde 3-5 arasında gene bir artma var.

Bilmiyorum herhalde tatmin edebildim efendim, biz nasıl olsa Akın Beyle konuşuruz efendim.

Muharrem Koçer Beyin soruları;

"Ülkemizde sağlık hizmetlerinin çözümünü genel sağlık sigortasına geçište görüyorsunuz. Bu hizmetlerin finansmanı, kaynağı olarak hangi taraflara dikkate alıyorsunuz?"

Yanıtı verirken, buna reel ücretlere, işverenlerin SSK'ya olan birikmiş ve belli bir zaman periyodlarında atfedilen, alınmayan devlete olan pirim borçları gözönüne alınız."

Muharrem Bey, bu soru değil, şimdi soru değil, sorunuz şöyle olsaydı cevap verebilirdim;

Ülkemizde sağlık hizmetlerinin çözümünü genel sağlık sigortasına geçište görüyorsunuz. Bu hizmetlerin finansman kaynağı olarak neyi görüyor dersiniz cevabını vereyim.

MUHARREM KOÇER— Görülen kaynaklar belli, fakat bu kaynakların...

KAYA TURGUT (Devamla)— O benim sorunum değil kardeşim...

NEZİHİ DEMİRKENT— Efendim, rica ediyorum, lütfen tartışmayı ayrı yerde yapalım.

Sorusu cevaplanmamış başka kimse var mı?

KAYA TURGUT (Devamla)— Sayın Osman Özçelik Beyin soruları var.

Şimdi zannediyorum bu sorunun cevabı, serbest bırakılmamıştır, ücretlere aynı şekilde ben karşıt olduğumu söylemiştim.

"1984 kararnamesinden sonra teklifte bulunup da fiyat alamadığımız ilaç sayısı, beyanname sayısı kaç tanedir ve tüm tekliflerin yüzde kaçı reddedilmiştir, rakam rica ediyorum."

Sayın Başkan müsaade ederlerse ben rapordan çıkartayım arz edeyim efendim.

NEJAT ECZACIBAŞI (Türkiye İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası Başkanı)— Müsaade ederseniz ben vereyim efendim.

1987'de başvuru 8312, uygun bulunan 3575, reddedilen 4737.

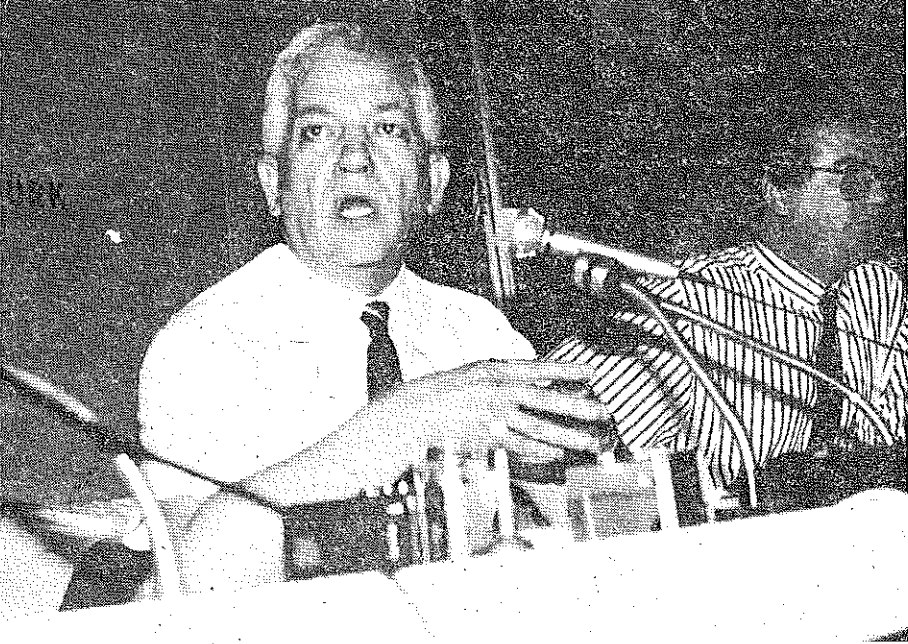
1988'de başvuru 4224, uygun bulunan 2752, reddedilen 1472 imiş.

NEZİHİ DEMİRKENT— Teşekkür ederim.

Böylece sizin sorulara cevaplarımız tamamlanmış oldu.

Buyurun Türk Eczacıları Birliği Başkanı Sayın Tanker.

PROF.DR.MEKİN TANKER (Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti Başkanı)—
Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Efendim, Osman Abbas Beyin soruları;

"İlaç firmaları kendilerine yüzde 15 kâr haddi hakkı verilmiş olmasına rağmen yıllık kârlarının yüzde 5-6'yı geçmediğini söylüyorlar. Eczanelerin yüzde 25 ile sınırlandırılmış olan kârları gerçekte ne kadardır?"

Efendim, bu tabii her yıl değişen bir rakamdır, bu konuda gerçekten belli bir rakam söylemek imkânı yok. Çünkü, kirası artar, diğer masrafları artarsa kârlılığı düşer. Çünkü, o yüzde 25 bütün bu masrafları karşılamak üzere ve ondan sonra bir kâr sağlamak üzeredir.

Bizim bahsetmek istediğimiz nokta; halbuki ilaç sanayiinde bütün masraflar tatad edilmiştir, tamamı yer almıştır, onun dışında bir yüzde 20 bahis konusudur kararname icabı. Olay budur, aradaki önemli fark budur. Tabii bu rakamlar zamanında yapılmıştır, bundan evvelki dönemlerde. Bundan yapabilmek için 500 ayrı eczaneden rakamlar alınmıştır. Bu 500 eczaneden istatistiki bilgi toplanmış ve bu rakamlar bulunmuştur. O zamanlarda bu rakamın yüzde 11 civarında olduğu tespit edilmiş idi.

Bugün için böyle geniş bir araştırma yapılmış değildir, ama besbelliki yüzde 25'in çok çok altındadır, çünkü finansman gideri örneği mutlaka eczanede de vardır,

ama eczane için eczane kâr hadleri içerisinde finansman giderini ayırıp ondan sonra yüzde 25 denilmemektedir.

Hatta tanıtım giderleri bile eczane çapına göre, eczanenin kendi içinde de vardır. Hastaya bir şey verirken onu bir ambalajın içinde verir, vesaire, daha doğrusu bir tanıtım biçiminde değilse, belli birtakım harcamaları vardır en azından. Bu harcamalar da söz konusu değildir, bunlar da yoktur, bunlar da ayrıca yazılabilir. Yani eczanenin eczane için yüzde 25 hesab edilirken, hiçbir zaman harcamalar düşünülmemiştir, eczane sanki ilacı aldıktan sonra hastaya sunduğu zaman aradaki farkı tamamen kâr hanesine yazarmış gibi düşünülüyor. Biz buna işaret etmek istedik. Bu tabii yüzde 25'in çok altında bir rakamdır.

Sayın Adnan Ülkü'nün soruları;

"1450 Türk Liralık satış fiyatı Bakanlıkca verilmiş olan Linkosin 750 liraya nasıl satılıyor?"

920 Türk Lirası satış fiyatı olan Garamisin 500 Türk Lirasına nasıl satılıyor? 1984 kararnameinde hata edilmektedir.

Yüzde 5 ve yüzde 6 kâr eden, bu istontoyu nasıl veriyorsunuz?" deniliyor.

Bu soru bana yönelik değil gibi geliyor.

ADNAN ÜLKÜ(TEB Merkez Heyeti Üyesi)— Size yöneliktir efendim.

PROF.DR.MEKİN TANKER (Devamla)— Peki, bana yönelik,

Bu yüksek iskontoların açıklamasını bizim tam olarak teker teker, vaka vaka incelememiz mümkün değil, incelemeye de bir isteğimiz yok, bizim polislik görevimiz yok, öyle bir şeyi de düşünmüyoruz.

Yalnız biz, olayı toplu olarak anlatmaya çalışıyoruz, topluca ne vardır, ne yoktur, ne olmaktadır, buradaki tereddütlerimiz nelerdir; bunu anlatmaya çalışıyoruz.

Zaten soru kendi içerisinde belli efendim, çok teşekkür ederim.

Diğer soru;

"Stoklara sürşarj yapılıyor. Bu, eczacının kârlılığını artırıyor mu sizce?"

Tabii böyle bir olayın olmadığını sizler de biliyorsunuz, çünkü sürşarj olayı enflasyon ortamının getirdiği bir zorunluktur. Bu elbetteki böyle bir şey... (Alkışlar)

Teşekkür ederim, çok doğru, çünkü aksi taktirde bunun bir eczanenin sağlık hizmetini götürmesi mümkün değil. (Alkışlar)

Çok sevgili arkadaşlarım, bir şeyi söylemek istiyorum; Türkiye'de ilaç hususunda sağlık hizmetini getirenler hekimler ve eczacılardır, sağlık hizmeti orada görülür, o müesseselerde. Onun için bu müesseseleri korumak zorunluluğu vardır, bu müesseselerin korunması olayıyla diğer müesseselerinin kârlılığının hesabını birbiriyle karıştırmamak lazım. Aslında birçok alanda böyle karışık hesaplarımız var, yani değişik hususları bir araya getirmeye çalışıyorsunuz.

Mesela Sayın Turgut diyorki, o nasıl profesör olduysa ben de öyle oldum çanta ile başlayarak diyorki. Bu ikisi pek karıştırılmaz, yani yolları farklıdır, çünkü ayrı. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Mesela ilaç fiyatını hesabedeceksiniz, ortalamaya koyacaksınız, neyle; kömür fiyatıyla; bunların ikisini karşılaştırırsınız; bunlar karşılaştırılmaz, karşılaştırılacak unsurlar değildir. O bakımdan, karşılaştırılması gereken unsurları bir arada karşılaştırmak lazım.

Şimdi eczanenin durumu burada nedir, bakınız onu söyleyeyim. Eczane, mesela şu denilmeye çalışılıyor; eh mademki bu kadar şey davranıyorsunuz ilaç konusunda, fiyat konusunda bu kadar hassas davranıyorsunuz, o halde size gelen ilacı bekletin fiyat aldığı zaman da gene eski fiyatla satın, ondan sonra da bunu karşılayın.

Tabii eczacı bu fedakârlığı uzun yıllar yapmıştır, uzun yıllar bu fedakârlığı yapmıştır ve eczacı eczanesinde bulunan ilaca fiyat zammı yapmamıştır, uzun yıllar. Ne zamanki fiyatlar o derece artmaya başlamıştır, ne zamanki bu dediğiniz ortama gelinmiştir; elbetteki bunu yapmak, artık bu fedakârlık ötesine de gidiyor, artık imkânsız bir olay haline gelmiştir; onun için eczacı bunu yapmak zorundadır.

Bugün bir başka şey isteniyor; ilaç sanayii ne yapıyor; ilaç sanayii, stok maliyetini eczacının sırtına yüklemiştir bugün. Stok maliyeti eczacının sırtında. Eczane stokları yapıyor, çünkü buşekilde çeşitli iskontolarla yapıyor. Eczanenin yaptığı stoklar arkasından yeni bir fiyat zammı. Eczacı artık buna tahammül edecek durumda değildir. Bu derecede artan fiyatlara, devamlı hızlı artan fiyatlara... (Yerinden konuşmalar)

UĞUR GÜNTAN (Kayseri Eczacı Odası Başkanı)— Müdahale etmeyin efendim, lütfen.

PROF. DR. MEKİN TANKER (Devamla)— Ben Nurettin Bey arkadaşımı çok eskiden tanırım, zararı yok, o müdahale etsin. ("Bravo Hoca" sesleri, alkışlar)

Efendim, şimdi sanayici diyorki, biz niye eczacıya karşı olalım; eczacıyı bir varlık olarak görmüyorki sanayici, şimdiye kadar da görmediki. Eczacı sanki orada bir satış memuru, satış memuru gibi eczacı... ("Bravo" sesleri, alkışlar)

... sanayici böyle hareket etti.

Asıl karşı karşıya bir durum varsa oturup bunu görüşmemiz lazım, yoksa eczaneyi bir müessese olarak karşısında hiçbir zaman görmediki, hiçbir zaman işlemlerinde, bunun eczaneye zararı ne olur diye düşünmediki. Hiçbir zaman eczacıyla bu konuda oturup görüşmediki.

Bir ilaç fabrikamız greve gitti, greve gittiği zaman dediki, ben peşin satıyorum, peşin iskontosu da yapmıyorum. Olmaz böyle dedik, tamam peşin veriyorsunuz, siz zor durumdasınız, biz de yardımcı olalım, eczacılar da yardımcı olsun. Ne yapsın; hiç değilse peşin iskontosunu verin, peşin olarak alsın. Yok, onu da vermeyiz denildi. Böyle mi olur diyalog, böyle mi olur iki kuruluşun karşı karşıya oluşu.

Arkadaşlar, bunları tabii görüşelim, bunların hepsini görüşelim, ama ilaç sanayii hiçbir zaman bir eczacı varlığını düşünmemiştir, şimdi şimdi belki düşünmeye başlı-

yor. Düşünsün istiyoruz tabii, düşünmesi lazım. Çünkü, eczane bir sağlık hizmeti yeridir, eczacılık bir sağlık hizmetidir. O yüzden, bu hizmetin Türkiye'de yeterli ve iyi biçimde yapılabilmesini sağlayabilmek için gerekli olan her şeyi yapmak zorundayız. Eczane ne derse desin; öyle şey olmaz. Eczane bunu çekmek, yüklenmek zorundadır; bu da olmaz. Onun için eczacı zamanında kendisine düşen her türlü fedakârlığı yapmıştır. Ne zamanki burasına gelmiştir, 1978 yılında Türkiye'de kapatılma durumuna gelmişti, bugün de kapatılma belirgin durumdadır. Bugün de eczanelerin kapatılmasındaki sayı belirgin biçimde artmaya başlamıştır. Biz bunu kendi istatistiklerimizden biliyoruz. İlaç sanayii olarak hiç yaptığımızı, böyle bir endişeniz hiç oldu mu, olmadı.

Sayın Ergin Tanberg'in soruları;

"İstedığınız şartlarla biz fabrikamızı ilaveden devretsek yönetime talip olur musunuz?

Finans gidersiz, tanıtım gidersiz, enflasyonun altında kâr ederek ne kadar çalıştırabilirsiniz?

Demagojiye kaçmadan..."

Bu demagoji olmuyor da, tabii çok teşekkür ederim arkadaşşıma. Bu arkadaşımı şunu soruyor, yani diyor ki, size devredelim istediğiniz şartlarla, yapabilir misiniz.

Tabii Sayın Turgut söyledi, siz yapamazsınız, çünkü o konuları siz bilmiyorsunuz diyor, ama yok, eczacılar onu da yaparlar, eğer icabediyorsa onu da yaparlar. Devredilirse yaparlar kendileri de kurarlar. Bunun şartları oluştuğu zaman yapılır.

O verilen örnekler eczacılar falan değil, o verilen örnekler, bazı eczacıların bir araya gelerek oluşturdukları kuruluşlardır, ama eczacılar, Türkiye'deki bütün eczacılar bir araya gelecek de ilaç sanayiini kuramayacak; yok öyle şey. Eczacının gücü öyle sizin zannettiğiniz kadar küçük değildir, eczacının bu gücü vardır. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Bilgisi de var...

UGÜR GÜNTAN (Kayseri Eczacı Odası Başkanı)— On bin kişi arkadayız Hocam.

PROF. DR. MEKİN TANKER (Devamla)— Yaşa.

... o bilgisi de var, gücünü de bulabilir, kendi imkânlarıyla olmasa bulabilir nasıl bulunmuşsa şimdiye kadar, nasıl çeşitli kişiler bir araya gelmişler, hiç eczacılıkla alakaları olmadığı halde, ilacı tanımadıkları halde, bir araya gelmişler ve ilaç kuruluşlarını oluşturmuşlarsa, tabii eczacılar da kendi güçlerini bir araya getirmenin gereğini görürlerse bunun şartları oluşmuşsa elbetteki onu da yaparlar. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Sayın Prof. Akçasu'nun soruları;

"Bir hasta vatandaşın hastalığı ortalama İstanbul'da kaç maloluyor? Bunun içinde ilacın payı nedir?"

Efendim, bu konuda aslında Türk Tabipleri Birliğinin çeşitli çalışmaları var, bizim de var, hatta bunun dışında başka çalışmalarımız da var. Belli hastalık gruplarında reçetede neler var, ne oluyor ve onun maliyetinde ilacın yeri ne?

Onun için zaten diyorum bazı hesaplamlarda yanlışlar var, yani istediğimiz yöne çekebiliriz. Şimdi bir kutunun ortalama fiyatı da bir şey ifade etmezki. İlacın, bir hastalığın tedavisini oluşturabilmek için gerekli reçetenin tümü önemlidir ve bu bir yıl önce ne idi, bugün nedir; bu da önemlidir. Bunlara hiç değinmedik, çünkü verilen süre kısıtlı idi ve onu da aştık Sayın Başkanın müsamahalarıyla, tabii iki taraf olarak da süreyi aştık.

Biz onların hesaplarını yapmadık, aslında onların hesapları çok daha çarpıcı örnekler verir, yani Türkiye'de geçen yıl belli bir hastalığın maliyeti nedir; bu yıl nedir ve hangi ilaçlar daha çok kullanılsa zemini bulmaktadır; bunların hepsi iyi incelemelerle ortaya konulması gereken hususlardır. Bu incelemelerimiz var, ama vaktimiz olmadığı için buraya getiremedik. Rakam olarak sorarsanız, tabii buna bir tek rakam verilemez, her biri için ayrı ayrı rakamlar var.

Arkadaşım bir örnek verecekler müsaade ederseniz.

MEHMET DOMAÇ (TEB Temsilcisi— İstanbul Eczacı Odası Genel Sekreteri)— Sayın Akçasu, bir böbrek transplantasyonu geçiren hastanın bir ay bir haftada ödediği ilaç ücreti 8 milyon 900 bin liradır. (Karşılıklı konuşmalar) "Bravo" sesleri, alkışlar)

Şimdi bu bir örnek, tabii şimdi arkadaşlarım bu örneği şunun için veriyorum. Türkiye'deki genellemeye tabii ki bu vurulamaz, ama 8 milyon 900 bin lirayı ödeyecek Türkiye'de kaç vatandaş var?

PROF. DR. MEKİN TANKER (Devamla)— Yani bu rakamlar vardır, o rakamları ayrıca size taktim ederiz, o çalışmalarımızın sonucunu zaten yayımlarız, oradan da takip edilebilir.

Bir basın mensubu şöyle soruyor;

"Daha önce yüksek fiyatlı ilaçlarda üreticilerin düşük kârla çalışmasını önermiş-tiniz. Böyle bir durum olursa düşük kâr eczacı ve depocu kârına da yansiyacak mı?

Eczacılar daha az kâr ile çalışmaya razı mı?"

Efendim, şimdi bir hususu bir kere söyleyeyim. Biz kâr üzerinde hiç durmuyoruz, daha düşük kârla yapılsın, daha fazla kar edilsin; bunun üzerinde durmuyoruz, onu söylemiyoruz, biz şunu söylüyoruz;

Kârlılıktan ziyade burada bir farklılık var, oluşumu yanlış, tespiti yanlış, yapılması gereken hususlar yanlış. Şimdi ben böyle biz kâr üzerinde durmuyoruz dediğim zaman bunu da kullanmak mümkün tabii, günün birinde tek bir cümle alırsınız, kâr üzerinde durmuyormuş falan.

Tabii ne demek istediğimiz belli burada, ne anlatmaya çalıştığımız belli. Şimdi kâr düştü, eczacının da kârı düştü, payı azaldı, öyle olur tabii. Eczacı bunun üzerinde değil, eczacı için bu değil de, ilaç fiyatlarının bu artışlarında bir anormalliğin getirdiği sıkıntı söz konusu. Ne olacak; ne olursa olsun, ne kadar kâr ediyorsa onunla iktifa ede-

cektir, ne kadar pay düşüyorsa onunla elbetteki iktifa edecektir, ama eğer eczacı bu şekilde ilaçların fiyatının devamlı artırılması sonucunda ele geçeni yeni baştan üreticiye devrediyorsa, bunu hiçbir biçimde, eczanesini geliştirmek için veya başka bir amaçla kullanamıyorsa, bu aldığı tamamen devretmek zorundaysa elbetteki bundan kendisine hiçbir fayda olmadığı ve bütün bu uğraşın, ki eczane mesaisi 12 saattir, 12 saatlik uğraşın sadece bir amaca yönelik ilaç sanayiindeki finansman artışlarını karşılamaya yönelik, yeni fiyatları karşılaştırmaya yönelik bir mesai olduğunu farketmektedir, asıl meselâ buradadır ve bunu ilaç sanayii mensuplarının çok iyi değerlendirmesi lazım. Bu olayları iyi değerlendirmek lazım, ancak o zaman eczacıyla bir diyalog kurmak imkânı var.

Şimdi zannediyorum sorular bu kadar. Şimdi müsaade ederseniz bu arada konuşulanları hemen bir beş dakika içerisinde toparlamak istiyorum şu diyalogtan başlamak üzere.

NEZİHİ DEMİRKENT— Şimdi belli bir konuyu tartışıyoruz,

Müsaade ederseniz bundan sonraki konuşmalar, gelen sorulara verilen cevaplar doğrultusunda olduğuna göre, mesleğin sektörün olumlu gelişmesi yönündeki öneriler halinde iki tarafa da 10'ar dakika söz vermeyi düşünüyorum, eğer uygun görürseniz. Yani iki taraf da dağarcığındaki sözleri söylediğini zannediyorum.

Biz gazeteciler olarak pek yeterli malzemeyi toplayamadık veyahut ben Başkanlık görevini üstlendiğim için toplayamadım, ama inanıyorum ve biliyorumki dünyada diyalogla her türlü şey çözümleniyor sorunlar çözümleniyor, şimdi Amerika ile Rusya anlaşmış, Gorbacov ile Reagan buluşuyorlar. Türkiye'de belli sektörde üretim yapanlarla bunun marketingini yapan grupların taraf olmalarını bir türlü kabul edemediğimi belirtmek isterim. (Alkışlar)

Onun için müsaade ederseniz, 10 dakika süreyle sektörün gelişmesi yönündeki önerilerinizi alalım, sonra da Sayın Eczacıbaşı bu konudaki görüşlerini söylesinler, sonra ben aradan çekileyim ve siz el sıkışınız, bu toplantıyı olumlu bir şekilde bitirelim.

Buyurun efendim.

PROF.DR.MEKİN TANKER (TEB Merkez Heyeti Başkanı)—Efendim, tabii bu arada deminki konuşmalar içerisinde bazı hususlar ortaya atılmış, bazı hususlar ceapsız kalacak, ama onları sonradan cevaplandırırız.

Şimdi bizim üzerinde durduğumuz noktaları, aslında söylediklerimi bir miktar da tekrar ederek şunu anlatmak istiyorum, zaten 10 dakikayı da kullanmayacağım, çünkü çok net, açık ve kısa bizim önerilerimiz.

Konumuz ilacın bütün sorunları değil bugün, öyle olsaydı zaten bu kadar kısa bir süre kâfi gelmez idi. Her değişik sorunda karşı karşıya gelmeye, yani bir arada oturarak karşı karşıya gelmeye diyeyim, konuları tartışmaya hazırız. Bu arada da iyi sonuçların çıkacağına ve birçok meseleye çözüm bulunacağına inanıyoruz. Ancak,

bu karşı karşıya gelme, hakikaten bir anlaşma zemini bulmak için, hakikaten ne denildiğini iyi anlama isteği ile yapılması lazım. Şimdiye kadar olmayan zaten budur.

Bizi, mesele ilaç fiyatlarının aşırı ve anormal artışlarını söylediğimiz zaman bugünkü konumuz, bize verilen cevap; ee artar, bu yeterli değil tabii, artacaktır, bunlar değil. Bunun nasıl olup da anormal artışların nasıl önlenebileceğini ve bu hızlı artışların halkımıza, kamu kuruluşlarına ve eczacımıza getirdiği zararlı sonuçları birlikte irdelemek ve bunları engellemek için hakikaten gayret sahibi olmak lazım. Bu olduğu taktirde, -bütün diğer sorunlarımız da böyledir- bütün bu sorunlarımıza birer cevap bulunması mümkündür.

Bunlar bir tane değil, başka konular var, bugün değinmeye vaktimiz olmayan, mesela bir OTC konusu var. OTC konusunda daha karşı karşıya oturamadık, yani meseleyi görüşmedik, sadece kulaktan dolma; tamam OTC olsun da, ama biz eczane dışında düşünmüyoruz diyor ilaç sanayii; fakat öyle değil, ilanlarına bakıyoruz öyle değil. Bu eczane dışına doğru kayma isteği var.

Şimdi bu örneği şunun için verdim, yeni bir konuyu açmak için değil. Birlikte bir meselede hakikaten düşünüyorsak, onu tespit etmemiz lazım, onun kurallarını tespit etmemiz lazım ve oturup ciddi olarak, bu işin eczacının zararına olduğunu bilmiyor mu ilaç sanayii; biliyor; halkın zararına olduğunu bilmiyor mu, biliyor; halkın eczacının zararına olan bu hususta beraber oturup da hakikaten bunu ikna edici bir biçimde bir düzene bağlamak dururken, meseleyi sadece ortada ortada şey yapmak, ondan sonra da işte SM preparatı, diğer pereparatlar isimleriyle, çeşitleriyle bunları oluşturmak, gazetelere bu tarzda bugün için kanunlarımıza göre yasak olan birtakım ilanları vermek suretiyle, kanunlarımızda bunlar yasak, yasak olmasına rağmen bu ilanların çıkmasıyla bu olayı fiilen yaşatmaya çalışmak; bunun gibi başka örnekler de var, fiilen yaşatmaya çalışmak; bu, o zaman diyalogun mevcut olamayacağını gösteriyor ve onun için bu 10 dakikalık süre içinde;

Bu diyalog samimi bir biçimde, biz samimi olarak görüşmeye hazırız. Bu samimi ortam içerisinde ilaç sanayii ile Türk Eczacıları ve Türk Eczacıları Birliğini eczacıların eczacılık mesleğinin temsilcisi olduğunu kabul ederek, kabul edilmediğini gazetelere beyan ederek değil, kabul ederek oturup bunu görüşmek lazım, yani bunu ve diğer sorunları, birincisi bu.

İkincisi; ilaç sanayii de bizim gibi bu işin aksadığını gördüğü için, şimdi samimi olarak, böyle içten itiraf ettiklerini zannediyorum, yani kendi kendilerine öyle dediklerini zannediyorum; bunu gördüğü için bu karara varmış ise, ilaç fiyat kararnamesi üzerinde yeni baştan oturup görüşmek ve bu suretle bütün bu çalkantıları, bu değişik uygulamaları önleyecek tedbirleri Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının oluşturacağı bir heyetle birlikte oturup tartışmak, bu noktalara bir çözüm bulmak ve bunları da bir araya getirmek için samimi bir gayret içerisinde olması lazım. Biz de bu samimi gayret içerisinde olmalıyız ve o taktirde şimdiye kadar yapılan uygulamada neler aksıyorsa, bu aksamalar ortaya konur ve ona göre düzenlenir.

Oradaki o ilaç fiyat kararnamesinde yanlış olan ibareler varsa onlar düzeltilme-

lidir, eğer eksikler varsa o eksikler tamamlanmalıdır ve ondan sonra bir düzen ortaya çıkacağı için bu düzen içerisinde meselenin yürütülmesi mümkün olur ve gene mademki eczacılık, eczacılar ayrı bir sektör değildir, ayrı bir seksiyon değildir de, bir arada ilaç sanayiiyle beraber bu işi yürüteceklerdir, mademki öyledir, mademki öyle görülüyor; o taktirde, niye kanunların da öngördüğü biçimde bu tip hususlar, bu fiyatlar vesaire, ki tabii ekonomik yönden son derece ilgilendirmektedir; bu hususları bir araya getirmek için Türk Eczacıları Birliğinin de kanunda öngördüğü biçimde bu heyetlerin içinde yer alması için samimi bir istek Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığıyla ortaklaşa yapılmıyor.

Özetliyorum; 1. Samimi olarak oturup görüşmeliyiz. Davet ettiğimiz zaman lütfen buyursunlar, davet edildiği zaman biz geliriz. Oturalım görüşelim.

2. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına hem ilaç sanayicileri, hem eczacılar olarak ortaklaşa bu önerimizi bildirelim.

İlaç fiyat kararnamesi artık pek çok aksaklıklarıyla kullanılamaz haldedir. Oturalım bunu düzelteyim.

3. Türk Eczacılarının sesi bu konuda dinlensin, o kadar. ("Bravo" sesleri, alkışlar)

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

NEZİHİ DEMİRKENT— Efendim, Sayın Tanker'e çok teşekkür ederim.

Şimdi de Sayın Eczacıbaşı'ndan 10 dakikalık öneriler konusunda bir konuşma yapmalarını rica edeceğim.

Buyurun efendim.

NEJAT ECZACIBAŞI (Türkiye İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası Başkanı)— Sayın Başkan, size ve Sayın Prof. Tanker'e önerileri için teşekkür ederim, gerçekten çok olumlu bir temenni bu.

Biz bu sırada bir töhmete cevap vereyim. Eczacılarla ilgilenmediğimizi bendeniz kabul edemiyorum, edemiyorum çünkü menfaatimiz bakımından da edemiyoruz. Biz ancak eczacılar vasıtasıyla topluma yansıyoruz.

Yalnız bir konuyu hatırlatmak isterim, bazı arkadaşlarımız 1970'lerin başını bilirler. O sırada Sağlık Bakanlığı eczane kâr oranını 20'ye indirmek ve depocu kârını da 9'a indirmek kararındaydı. Sanıyorum pek övünme gibi olmasın, fakat sanıyorum ve kuvvetle biliyorum, Sağlık Bakanı o sıralarda bizim müdahalemizle eczane kâr oranını 25'e çıkarmış ve depocuların kârını da iade etmişti. Binaenaleyh, bizim ilgilenmemiz diye bir konu yok, belki kendi açımızdan ilgileniyoruz, ama ilgileniyoruz.

Şimdi Sayın Tanker, ondan önce de Sayın Başkanımız da bir anlaşma, bir diyalog temennisinde bulundular.

Sayın Tanker hatırlayacaklar, biz bu diyalog temennisini çok zaman önce tek-

lif ettik. Fakat görüyorumki bugün sanayide finansman giderinin katılmama önerisi, bir Alman öğretim görevlisiyle bir Türk öğretim görevlisinin tablet fiyatları mukayeselerini yaptığımız zaman, kendi alanlarına daha yakın olan eczacıların alkış tutması, demekki biz bu işleri pek dilediğimiz noktaya getiremedik. Bugünkü toplantıda, bu sıcakta buraya teşrif ettiniz, hem de bizim 101 soru 101 cevap broşürlerini de kullanıyorsunuz, bu bizim için bir reklam galiba. Bu sıcakta geldiniz, sanırım ilginç konuşmalar, benimki hariç ilginç konuşmalar dinlediniz.

Ben bir sonuca geldiğimizi zannetmiyorum. Bu biraz da polemige kaçan bir toplantı oldu. Benim önerim Sayın Tanker'in önerisinden daha ileri.

Biz bütün bu çalışmalara, yazılara, araştırmalara buyurun tetkik edin dememize rağmen, bugün karşılaştığım atmosferden bizim bir yere gitmemiz mümkün değil.

Onun için, memlekette otorite var, benim teklifim şu;

Memlekette otorite var, ben hâlâ 1975 senesinde yaptığım bir konuşmada, bir broşürden ilaç endüstrisinde bir sorun yok demiştim, bize ait bir sorun var, bizim yaşama, geçim sorunumuz var, ama onun dışında tüketicinin istediğini en iyi kalitede ve en ucuza veren bir endüstri olarak sorunumuz yok, ama sağlık konusunda çok sorun var, yasa dışı sorun var. Onun için bizim hakkımız burada bir sınırdadır.

Memlekette Başbakanlık var, memlekette Maliye Bakanlığı var, memlekette Sağlık Bakanlığı var, Planlama var, tıp dünyası var ve bizler varız.

Şimdi benim teklifim, hatta devlete söyleyeceğim bir ihbar telakki etmeleri, çünkü biz çok ağır laflar altında kaldık, hiç yakıştıramayacağım laflar altında kaldık. O kadarki, size saygımdan ötürü o lafları burada tekrarlamam da mümkün değil.

Bunu ihbar telakki etmelerini ve tüm sorunların devletin eline almasıdır.

Biz bu toplantılara tabii katılırız, gücümüzün yettiği kadar kendimizi savunuruz, ama bugün burada olduğu gibi ikiye bölünüp bir tarafa alkış tutup, öbür taraf haydi alkış tutulmadı, ama başka türlü de sesler çıkabilirdi, tabii bu toplumdaki çıkmazdı. İkiye bölündük, bu bizi hiçbir yere götürmez, götürmedi de zaten.

14 Mayıs'tan evvel toplandık yemekler yedik, konuştuk, dostluk ettik, hikâyeler anlattık; bir yere gelememiştir.

Onun için, benim bu teklifim huzurlarımızda, iki taraf da burada, ben deniz görev alacağım ve devlete bu teklifte bulunacağım. Bakalım devletin dediği ne olur, hangi sorunlar ortaya atılır, kim yasal, kim yasal değil; şimdi biraz önce son lakırdı olarak iyi niyet gösterisini bitirirken burada yasa dışı işler görülüyor buyurdular. Olabilir, öyle düşünmüş de olabilirler. Bu tarzda bizim bir yere gitmemiz mümkün...

PROF.DR. MEKİN TANKER (TEB Merkez Heyeti Başkanı)— Hayır, öyle bir şey söylemedim.